Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj **V.** *V srédo 8. grudna 1847.* List **49.**

Ibikovi žerjavi. *)

Na pevski skus, na skus vozniški,
Ki na Korintskim bregu griški
Naród edini vsih plemén,
Gré Ibikus, umetnih člen.
Apol mu dal je pevsko žilo,
Besede moč, jezika med;
Tak ves navdan z govorno silo
Iz Regje pride petja vnet.

Na hribu že razmotri jasno
Akrokorinta sleme krasno,
Pobožne grôze stopi v gaj
Neptunovih smerečij zdaj.
Samotno tiha hosta vsa je,
Žerjavi le ga spremljajo,
Ki v daljne južne tople kraje
Mračivnih kit na potu so.

„Pozdravim vas, prijazne tice,
Po morju bivše mi družice;
Za dobro znamnje vas imám,
Enaka je osoda nam.
Mi prídemo iz delj mrazótnih,
In išemo gostiven tlak,
Usmiljen bodi Bog popótnih,
Ki tujca brani zlih napak.“

In pridno se naprej pomika,
Že srede gojzda se dotika,
Tu vosko pot mu nagloma
Zaskočita morivca dva.

On ude v bor oberne lične,
Pa kmalo rôka omedlí;
Napenjala je strune mične,
Nikdar samostrine močí.

On kliče v bran bogove, ljudi,
Rešitelja nikír ne zbudi;
Če ravno v deljo seže krič,
Živečiga ni tukaj nič.
„Tak zapušen umreti imam,
Na tujim tu, ne žalovan,
Kér upa tud osvete nimam,
Hajduku v strašno rôko dan.“

In ranjen živo v prah telebi, —
Žerjavi zašumé na nebi,
On čuje, vid ne služi več,
Njih krokotanja glas doneč.
„Žerjavi, oj! prijazne kite!
Kér druge priče za-me ní,
Morivce moje vé tožíte!“
To rêče — in v smert zaspí.

In truplo tam dobíjo nago,
In kmalo pevca lice drago,
Oskrunjeno morivnih sil,
Spozná v Korintu gostomil.
„Kaj tebe, brate, najdem tako,
In z vencam, glej! smerekovim
Oviti tvoje čêlo jako,
Deležen slave, mislil sim.“

Plakaje zbor gosteč to čuje,
In pesnikovo smert žaluje,
Vso greško zemljo tuga vžgè,
On sercu vsakim zguba je.
V sodiše vrêjo serda vneti,
In cela množica hrumí,
De pevca se spomín osveti,
Moritel toči kri za kri.

Pa kje je sled? Po znamnju kakim,
V okrožju zbora, v stisku takim
Kardel naroda celiga,
Spoznati čern zločin se da?
Je ropar bil, želján zaklade,
Alj bil je kak zavidnik skrit?
To Heli sam razkriti znade,
Ki vse posvetno dene v svit.

Znabiti de ošabne glave
Se širi v sredi greške sprave,
In kér ga iše serda ost,
Se svojih del raduje prost.
Na pragu clo svetíš kljubuje
Mordè bogovam večnosti,
Se ravno v trumi napihuje,
Ki se v gledíše tam valí.

(Konec sledí.)

Kakó prisadno pljučnico živine ozdravljati.

Prisadno pljučnico (Lungenentzündung) imenujemo bolezin, pri kteri se živini pljuča vnámejo; imenujejo jo nekteri tudi vžganje pljuč.

Ta bolezin pozimi pri hudim suhim mrazu živino nar rajši napada, posebno pa konje, ki se

*) Die Kraniche des Ibikus von Friedrich Schiller. Pričijoča iz nemškiga jezika poslovenjena pravlica je greškiga izvira. Ibik je bil imeniten greški pesnik, Polikelov sin iz Regje v spodno-italjanski zemlji. Živel je pred Kristusovim rojstvam ob času Kreza in Polikrata v 54. olimpjadi. De je resnično, kar se tù od njega pové, nam pričajo Svida, Antipater Sidoni, Plutarh in drugi stari pisatelji.

Stari Greki (Gregi, Gèrci, Gerki) so imeli navado, sniditi se vsakiga druziga léta na Korintskim, Istmos imenovanim medmorju. Obhajali so tam v velicim gledišu krasne narodne igre v čast pomorskiga bogá Posejdona ali Neptuna. Veliko bližnje smerečje je temu bogu posvetjeno bilo. Tam so se pevci in pesniki s petjem, tekuni s tekam, vozniki z vozenjem pričo celiga naroda skuševali. Zmagavec je bil visoko časten in z vencam smerekovim iz Neptunoviga gaja obdarovan. K takim igram je bil naš Ibikus na potu.

Apol, pevski bog. — Akrokorint, imeniten grad na višavi Korintskiga mesta. Heli, bog svitlobe in sonca. Od njega so rêkli, de vsaki dan celo zemljo na tanjko pregleda, zatorej vse vidi in vé. Koseski.

na poti premrazijo; napada pa tudi goveda, prešiče, ovcé i. t. d.

Znamnja

te bolezni so si pri vsih plemenih živine enake; nar bolj očitne pa so pri konjih. Na prisadni pljučnici bolna živina sploh opéša, oslabí, je žalostna, glavo obesi, vrat pa bolj ravno derží, vedno na enim mestu mirno stojí in se hoje bojí; kadar se pa iti posíli, vsa omamljena gré in težko sôpe. Ne vleže se skorej nikdar, ampak večidel s sprednjimi nogami široko saksebi stojí, ali pa saj eno nogó enmalo od sebe proč stavi, de si tako persi enmalo razširi in lože sôpsti more. Če se pa zavoljo nepremagljive slabosti vunder vleže, sključi sprednje nogé pod persi in takó težko dihajoča na njih sloní. Tudi človek š prisadno pljučnico ne more dostikrat ne na eni ne na drugi strani ležati; človek pa in živina sta si v ti bolezni popolnama enaka.

Začetek prisadne pljučnice se večidel s hudo mèrzlico (treslico) napové, ktera pa včasih le malo časa terpí, in po kteri vročina nastopi. Prisadna pljučnica je vselej vročinska bolezin (mit Entzündungsfieber.)

Bolna živina suho kašlja; kašljanje pa je kratko, kér živini v persih velike bolečíne prizadene. So pa tudi pljučnice, de se nič kašlja ne sliši. Gobec in posebno nosníce so suhe, rudeče, vroče. Sapo čutiš vročo, če roko nosnícam približaš. Živina težko in hitro sôpe (poglavitno znamnje), in težko dihanje nosníce, persi in clo trebuh razširjuje. — Žila hitro bíje, takó de pri konjih ali govedih v eni minuti 60, 70, 90 in še več udarkov (po velikosti bolezni) našteješ. Nar lože boš žilo pri konjih in govedih na stranskih čelustnih kostéh čutil in jo štel; pri drugi živini pa na spodnjih nogah. — Kakor žila, ravno takó tudi sercé hitro bíje; tode njegovih udarkov, če svojo roko na levo stran reber za komolc položíš, ne boš v začetku hude pljučnice in pri dobro rejeni živini vselej čutil, kér se sercé v hudih prisadnih boleznih vselej nekoliko skerči, de ne udarja na rebra. — Sicer pa takó bolna živina nič ne jé; goveda, ovcé in kozé nehajo prežvekovati. Žeja pa je večidel velika, včasi pa tudi ne. — Če ni k pljučnici kaka druga čevna bolezin pritisnila, gré blato le poredkama in suho od živine.

To so poglavne znamnja prisadne pljučnice, iz kterih bo vsak umen kmet bolezin lahko spoznal.

Bolezni, ki se k pljučnici nar rajši pridružite, ste: prisad čev (Gedärmentzündung), ki zavoljo bolečin živino nepokojno storí kakor kolika, in pa prísad kopít ali parkljev (Huf- oder Klauentzündung, Rehe), ki se tudi lahko spozná iz stáje in hóje bolne živine.

Vzroki prisadne pljučnice.

Poglavni vzrok je prehlajenje. Živina se pa prehladí v merzlih hlevih, na poti v hudim mrazu in ojstri burji, zlasti če je spotêna na merzli sapi delj časa stati mógla; in pa po merzli pijači, posebno po snežnici.

(Konec sledí.)

Kmetijske in obertniške rečí.

(Nekaj od gnojá.) De se gnoj vselej nar boljši podela na gnojišu s streho pokritim ali pa če je nekoliko z perstjo zadelan, se sleherni kmetovavec iz naslednjih resnic nar lože prepriča: 1.) Gnoj se dela ali pa iz debeliga razpade takrat, kader nekoliko gazov: vogelnokisliga in amonjaka iz njega zbeží in v zrak zgine, in ravno to kemíjsko ravnanje je vzrok, de gnoj dober postane. 2.) Če se gnoj pod milim nebam pari, brez de bi bilo gnojiše pokrito s streho ali z zemljó, zgubí gnoj preveč rodivne močí, se osuší; nar boljši gnojnica se oceja, ali ga pa dež preveč spíra. 3.) Rahlejši zerna pšenice, rèží i. t. d. ne potrebujejo gnojá, ki se je že v jami ali na gnojnim kupu popolnama podelal, zakaj take žita, ki se z nar večim pridam na take njive sejejo, kjer so popred taki pridelki rastli, kteri se okopujejo, postavimo: turšica, krompir, repa, vohrovt i. t. d. dobíjo po tacih pridelkih gnoj že ravno prav podelan in do dobriga razpaden; — gotov dobiček, kteriga si je skerben kmetovavec že pretečeno jesen pripravil.

Pravijo sicer, de se včasih do dobriga podelan in sognjit gnoj nekterim sadežem dobro prileže, de spešno rastejo in urniši zorijo. Tega sicer ne moremo tajiti: vunder ne bo zavoljo tega umni kmetovavec nikdar svojiga gnojá — nar veči podpóre kmetijstva — nemarno tratil, ampak z veliko skerbjó ž njim ravnal. Naj se tedej gnoj vselej na kupih podeljuje, ki so s perstjó zadelani, ali pa na gnojiših, ki so pod streho sončne soparce, dežja in vetra obvarovane. De bi vunder nobeden kmet tega poduka v nemar ne pušal!

(V kislim mléku,) ki se je delj časa na soncu párilo, se naredí hud strup, kteriga ljudjé do zdej še nić kaj porajtali niso, akoravno je že veliko prešičev od tega poginilo, kterim je bilo med pomíje tako kislo mléko pridjano.

(Seršene pokončati.) M—jer Janez iz Z. mi je pravil, de so domá takole seršene končevali: Zvečer, ko je bilo tema, so blizo tistiga kraja, kjer so bili seršeni, nekoliko slame zažgali, na to je eden v seršenje gnjezdo s palico pobèzal, in vsi seršeni so v oginj sferčali, ter se posmodili. — Pa pameti je per tem opravilu treba, de se kej ne zažgè, de po tem še hujši ne pêče, kakor ko bi seršen pičil. Janez je pa zdaj v šoli, ne bo več seršenov smodil.

(Kakor pobiranje tičjih gnjezd), tako je tudi škodljivo pobiranje mravljih jajc, kér se tako mravljinci končujejo, ki so rojeni sovražniki gosénc. Mnogi lesovi, kjer so mravljinci, zlasti njih veči pleme, bili pregnani, so se zgubili, kér so jih gosénce končale. Hanoverska vlada je že prepovedala pobirati mravljinčje jajca. Tacih prepoved bi ne bilo treba, ko bi ljudjé prevdarili, koliko veči je škoda, ki se s tem storí, kakor mala korist tih jajc. Mravljinčje jajca se nabirajo za tiče, ktere v kletkah zaperte imeti je neusmiljeno veselje.

(Wčela.)

(Zoper gosence na repi) je kmetovavec Ferlan blizo Loke, kjer so letas gosence hudo razsajale, tóle skusil in poterdil: Vjel si je rakov, jih je stolkel, in stolčene gnjiti dal. V dveh dneh so že hudó smerdéli in potem jih je s tremi škafami vode zmešal. Smerdljivo rakovo vodo je z vertnarsko skropivnico poškropil po repi — in vse gosence so — kakor nam je povedal — poginile.

(Namesti indige) je v imenitnim kupčijskim mestu Gotenburg na Švedskim neki bojár ali farbar višnjevo bojo ali farbo iznajdel, v ktero se da svila ali žida veliko lepši, stanovitniši in pa tudi veliko bolj po ceni farbati, kakor z indigo.

Letašnja létina po Krasu.

Kér nam Novíce létine od več krajev oznanujejo, naj tudi povedó, kakó se je létas létina po Krasu obnesla.

Sená se je četerti del manj od lani pridelalo. — Kokonov ali židnih mešičkov se je obilno priravnalo;

sèmtertje se je slišalo od kervavih červov, zavoljo tega prosim, de bi nam v Novícah povedali *) vzrok té bolezni, in pa pomoč jo odverniti. — Pšenica in druge ozímine so dale srednjo létino. — Krompir se je pa slabó obnesel; pri izkopovanji se je veliko gnjiliga našlo; zdej ko je iz zemlje vzet, se je gnjilína vstavila, morebiti bo tudi nehala; tudi letašnji iz semena pridelani krompir je gnjiti začel. — Turšica se je srednjo mero obnesla. — Ajda tudi srednjo mero. — Vina se je v več krajih obilno in skorej nič slabšiga od lani pridelalo, takó de jim po več krajih posode zmanjkuje; gotovo je, de tudi za naprej bodo ti dobri in nepoblojeni terani več kupcov na se potegnili, in v Terst in druge kraje prepeljani si svoje dobro ime ohranili. — Zelje, pa tudi repa ste se létas slabo obnesle; repno perje so večidel gosence pokončale. — Čbele so se slabo obnesle, kér so zavoljo suše malo rojíle, in zavoljo neprijetniga vremena malo medú nabrale. — Kar sploh žitni kup vtiče po Krasu: je pšenica po 7 dvajsetic, turšice pa po trideset grošev mernik. To pa moram tudi povedati, de toča je létas po več krajih veliko škode storila, in nekterim kmetam vse pokončala. Letašnja létina po Krasu je tedej srednja imenovati. Drevno seme, kar smo ga létas vsejali, se je slabši od lani obneslo, mislim, de so poletni mrazi tega vzrok, de so drevca dosti manjši, kakor po navadi zrasle. — Potepuhi in postopači so se létas močno iztrebili, kér jim sila, to je, pokorivna delavšnica pritiska, takó de je malo več od njih slišati, zavoljo ktere naprave smo svoji vikši gospóski posebno hvaležni.

Komen na sv. Lukeža dan 1847.

Anton Bandel.

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

Čutim — so po daljšim premokljeji rekli — de sim se enmalo preveč odtegnil od sojiga naména; zakaj le bolj kratko sim vam hotel opomniti, kaj de bo duhovni učenik od ljubezni — poglavitne zapovedi naše vére — sojim učencam skladal in skazoval. Se samo zastopi, de jim bo od vsiga tega le take nauke odbral, ki so njih otročji umnosti primerjeni, in za njih starost koristni. S temi nauki bo sklepal priserčno opominjevanje, si to nar lepši in nar veči zapoved precej v soje mlade serca vtisniti, in jo pri vsaki priložnosti prot sojim šolskim tovaršem in vsim drugim, kolikor véjo in zamorejo, v djanji spolnovati.

Tode, porečête morebiti: Sej taki majhni otroci, kakor so šolarji, še nimajo ne zmožnosti, ne priložnosti drugim ljubezin v djanji skazovati. — Pa jez mislim, so djali, de tudi že otroci zamorejo veliko v ti reči storiti, in de ravno šola jim k temu nar lepši in nar pogostniši priložnosti nakloni. In čeravno so le majhne rečí, s kterimi drugim postreči ali ljubezin skazati zamorejo, so vunder zadostne, jih po njih otročji zmožnosti zgodej v spolnovanji te nar poglavitniši zapovedi vaditi in poterdovati. Prestavite se v duhu, so djali, le majhen čas v šolo, kader se otroci va-njo snidejo. — Koliko prigod in namér imajo tukej, eden druzimu prijaznost in pomoč skazati! Temu, postavim, — so jeli hitro pripovedovati — manjka ridála (ravnila, Lineal), unimu papirja, tretjimu černíla, četertimu dobro vrezaniga perésa, spet enimu se je kej pokazilo, kakimu drugimu druga nesreča primerila, de pomoči sojih tovaršev potrebuje. Nar večkrat pa se zgodí, de ta ali uni kake rečí, ki se je učiti ima, dobro ne umé, in torej kaciga druziga, de bi mu pokazal, prosi. Če učenik soje šolarje večkrat opominja, de nej radi eden druzimu pomagajo in postréžejo, gotovo ne bo nobeden zastonj prosil; in otroci se bojo kmalo navadili, posebno veselje iz tega imeti, če eden druzimu kej dobriga storiti, in si tokó pred Bogam dopadajenje, pri sojih tovarših pa njih prijaznost in hvaležnost zaslužiti zamorejo. Otrok bogatih starišev, kteri bo tukej morebiti marsikteri kosic kruha sojimu revnimu šolskimu tovaršu odlomil, ali mu morebiti tudi včasih kak krajcar za popir ali druge rečí od sojih starišev sprosil, se bo tukej zgodej učil spoznati, de je še kej lepšiga na svetu, kakor zale oblačila, ki so mu jih stariši napravili, in še kej boljšiga, kakor vsaki dan cvèrtje in vino na mizi. Pa tudi otrok revnih starišev, kteri bo bistro glavico imel, in se dobro učil, se bo tukej prepričal, de tudi on še kej veljá, ja de je nekej v človeku, kar ga viši povzdigne, kakor bogastvo in lepota; in se bo veselíl, kader bo v soji borni suknjici okrog in okrog od šolskih tovaršev obdan, jim kake težavniši šolske nauke skladal. — Pa koliko drugih priložnost imajo še otroci, v šoli in zunej šole, eden drugimu kej prijetniga storiti, se za eden druziga ponesti, eden druziga kake nesreče varovati ali iz nje pomagati, se prijazno kakih pogreškov ali pomot opomniti i. t. d. Ja tudi samo usmiljenje, ki si ga eden druzimu skažejo, je lepo spričevanje in lepa vaja bratovske ljubezni, in zna morebiti pri marsikterimu zmed njih clo posebno prijaznost za celo življenje vterditi.

(Konec sledí.)

*) Rudečica (Rothsucht) je zares ena nar navadniših bolezin, ktera novo zležene židne gosence napade. Ta bolezin pa izvira večidel iz tega, če se gosence iz jajčik zavoljo presilne vročine prehitro izvalijo, ali pa če jajčka ali pa gosence prenaglo iz hladniga v hudo vročino, ali iz vročine prehitro na hladno pridejo. Za rudečico in druge take bolezni niso znane nobene zdravila, kakor de se vzroki bolezni odvračajo in z umno postrežbo za njih zdravje skerbí; sicer pa naj se bolne od zdravih ločije.

Vredništvo.

Vesel dopís iz Solingrada.

15. listopada so nam iz Solingrada (Salcburga) naš častiti roják, visoko učeni dohtar in profesor, gosp. Stabel, pisali, de tudi Nemce mika naše Novíce brati, kér so jih presvitli nadvojvoda Joan, ko so létas k pervimu zboru v Solingrad prišli, novo začetimu družtvu z gorko besedo priporočili. Visoko častitljiví gosp. prelát Benediktinarskiga samostana v Solingradu, kjer ima imenovana družba svoj sedež in svojo pisarnico, so na priporočilo presvitliga Vojvoda Novíce berž naročili, iz kterih naš gôri imenovani gosp. domorodec važniši sostavke Nemcam prestavlja. — Presvitli Nadvojvoda Joan se tedej povsod miliga očeta Novícam skazujejo; česar Slovenci nikdar pozabili ne bodo. Bog ga nam še mnogo lét zdraviga in veseliga v sredi svoje svitle rodovíne ohrani!

Vredništvo.

Slovstvine novíce.

(Sveto pismo noviga zakona pervikrat v serbskim jeziku) je mesca kozoperska na Dunaji po stroških visoko učeniga in za svojo domovíno mnogo zasluženiga gosp. Vuka Štefanoviča Karadčiča (na veliki osmerki in na stran. XV. 607) na svitlo prišlo.

(Nov časopis.) V Bèrni (Brün) bodo ob novim létu 1848 novíce izhajati začele z imenam: Týdennik, listy ponaučné a zábavné; to je: Tédnik, učivni in kratkočasni listi. Vsak četertik pride velika pola na svitlo.

(Hvala Slovenskih narodnih novin.) Te Novine svojo ljubezin in materno skerb do ljudstva tudi s tim razodevajo, de si neprenehama prizadevajo, z razširjanjem družtev treznosti svoje slovenske otroke k treznosti, s treznostjo k čednosti, in s čednostjo k pravi sreči pripeljati.

(Štefan Jovančovič) piše madjarsko-slovenski in slovensko-madjarski besednjak, se vé, de v narečji ogerskih Slovencov. Pervimu delu bo pridjana pismenost slovenskiga narečja po madjarsko, drugimu pa pismenost madjarskiga jezika po slovensko spisana. Na celo delo okolo 60 pola drobniga tiska je predplačanje 2 gold. 24 krajc.

(Nov besednjak.) Posebno pomoček, kakó deržavo ali sploh deželo spoznati, so besednjaki, v kterih se najdejo iména mest, tergov, fará, vasí, sosésk, hribov, rék, in druzih rečí veči cene po abecednim redu popisanih. Taki zemljopisno-deržavni besednjak je dal gosp. Jovan Gavrilović, serbski deržavni uradnik pri oskerbníi davkov, od svoje serbske dežele s cirilskimi čerkami na svitlobo. Imenuje ga:

Rečnik geografijsko-statističkij Srbje.

Sastavio Jovan Gavrilović, načalnik odélenja pri popečiteljstvu financje.

V tim rečniku se najde 1.) Vsako mesto v Serbíi v kterim okrožji in srenji je, koliko hiš in duš ima i. t. d. 2) Koliko je v kaki srenji mést, sél (vasí), zaselkov ali selnic i. t. d. 3) Koliko je v slehernim okrožji občin, sél, selnic, koliko šol i. t. d. 4) Hribi in njih visokost. 6.) Eparhije, njih razdeljenje, samostani, število duhovnov, cerkvá i. t. d. 6. Spis Srbia obseže deržavopis ali statistiko serbske dežele. — Iz tiga vidimo, de ta besednjak je velike cene ne le Serbu, ampak tudi stranskim, kteri se s Serbjo želé spoznati; zlasti zemljo- in zgodopiscam, in jezikoslovcam. Še veči cena mu iz tiga zvira, de je pervi deržavopisni besednjak serbljanske knežije, in večidel le po domačih virih spisan. — Natisnjen je pohvaljeni rečnik v Belogradu 1846.

Urno, kaj noviga?

(Železnica od Siske v Baníno Selo na Slavonskim) je od presvitliga Cesarja dovoljena, in de se bojo môgle nektere potrebne dela še to jesen začéti, so za te pripravila Cesar 550,000 gold. srebra privolili.

(„Oče naš“ v 610 jezikih) je ravno zdej v krasnim natisu cesarske tiskarnice na Dunaji na svitlo prišel. Kdo bi mislil, de je toliko jezikov ali pràv za pràv narečij na svetu! 43 mož je nabiralo po celim svetu „oče naše“ v mnogih jezikih, in jih je nabralo 610! Natis teh „oče našov“ s podobami na 8 tablah je takó lep, de se ne more popisati. (Theat. Zeit.)

(Na Dunaji) sta ravno zdej za denar viditi 2 posebna angležka konja: eden je 24 pestí visok, vaga pa 25 centov; drugi pa je le 33 palcov visok in vaga 85 funtov. Obá sta 8 lét stara.

(V Berlinu) so v 3 mescih — to je od 13. rožniga cveta do 13. kimovca 133 kónj zaklali in od njih 66,926 funtov mesá snedli.

(Tudi na Dunaji) je prosíla „družba zoper terpinčenje žival“ deželno gosposko za privoljenje konje klati in njih mesó prodajati.

Šolske rečí.

Osapška šola v Istríi se skoz in skoz pridno obnaša. Neutrudljivo si gosp. tehant Železnikar zanjo prizadevajo, ki so vsak dan po več ur v nji zakopani. Tudi učitelj Osapške šole, gosp. Cesar, zasluži očitno hvalo. — Tako je lepo!

Število ljudí na svetu.

Na celim svetu živí okoli tavžent milijonov ljudí. Na koncu pretečeniga stolétja je bilo med temi 3 milijone judov, 140 milijonov mohamedanov (turške vére), 657 milijonov ajdov, 200 milijonov pa kristjanov. V pretečenim stoletji se je število kristjanov za 45 milijonov pomnožilo; število mnogih druzih vér je pa ali pri starim ostalo, ali pa se je zmanjšalo.

Na grobu verliga kmetovavca.

Novíce oznanujejo bravcam, kadar kak imeniten gospod, kak učen in sloveč mož umerje, — zakaj bi tudi ne oznanile smerti verliga kmetovavca, ki je bil priden in umen gospodár, dober oče svojí rodovini, pomočnik revnim, pobožen kristjan! In tak mož — spoštovan in čislan od cele soseske — je umerl 24. listopada v Samaríi v Ipavi, Jožef Vertovc po imenu. Nagla smert ga je — v 34. létu njegove starosti — pridni ženici in 4 hčerkam vzela, kterih nar starejši je še le 6 lét stara. Silna žalost je zapušeno udovo skorej na smertno posteljo vèrgla; Bog daj, de bi otročiči tudi matere ne zgubili! — Ranjki je bil posebno brihtniga uma in si je sam iz svoje glave marsikako reč zmislil in se je sam iz sebe naučil. Novíce je od njih začetka noter do svoje zadnje ure pridno bral in tudi svoje sosede k njih branju vnemal. Bog mu je pa tudi za njegovo pridno in umno kmetovanje in za njegovo pobožno življenje svoj posebni blagoslov dodelil in mu lepo premoženje podaril. — Kako močno de so ga njegovi sosedje ljubili in spoštovali, se očitno iz tega vidi, de tisti dan, ko so ranjciga pokopali, je cela soseska praznovala in ga z veliko žalostjo na pokopališe spremíla. Srečen mož, ki tako ljubljen se iz tega sveta loči! Pa čast in hvala tudi soseski, ki svoje takó spoštuje!

Naš visoko častitljivi gosp. fajmošter Vertovc so bili rajncimu stric in so ga enmalo pred njegovo smertjo obiskat prišli, de bi bili pri njem novo mašino za repo rezati vidili, ki jo je njegov žlahtnik Šuc iznajdel; — pač niso mislili, de bi to obiskanje poslednje bilo! V njih naročji je rajnki sklenil, s kteriga smertjo zgubí Vertovcov rojstni dom svoje imé, kteriga je veliko veliko lét spoštovaniga ohranilo; Vertovcova hiša je bila tudi skorej skozi 100 lét — zavoljo pomanjkanja pripravnih gostivnic — popotnikam gospôskiga stanú vedno prijazno odpèrta; — zdaj bo to vse drugači.

Žalost nas obíde, ko vidimo take spremembe na svetu! Dr. B.

Prislovice Štajarskih Slovencov.

Jej domá, kar imaš, ondi pa, kar dobiš. — Glad je narboljši sokáč (kuhar). —

Današnjimu listu je perdjan dva in trideseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 4. Grudna.		V Krajnji 29. Listopada.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	40	2	40
1 » » banaške	2	45	2	45
1 » Turšice	1	50	1	44
1 » Soršice	—	—	2	19
1 » Rèži	2	3	2	10
1 » Ječmena	1	33	—	—
1 » Prosa	1	58	1	56
1 » Ajde	1	34	1	36
1 » Ovsa	1	2	—	57

Prešiči po 7, 6 in pol, in po 6 krajc. *funt.* — *Špêh* po 22 in 21 gold. *cênt.*

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*